ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลของการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อความมีวินัยในการรับประทานยา

ต้านไวรัสและพฤติกรรมเสี่ยงในเยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์

ผู้เขียน นางสาวรัชนีกร ไข่หิน

ปริญญา พยาบาลศาตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. นงเยาว์ เกษตร์ภิบาล อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์จิตตาภรณ์ จิตรีเชื้อ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

เขาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ที่ขาดวินัยในการรับประทานขาต้านไวรัสและมี พฤติกรรมเสี่ยงจะเกิดการดื้อยาและโรคติดเชื้อฉวยโอกาส การวิจัยเชิงทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลของการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อความมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัสและ พฤติกรรมเสี่ยงในเขาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ กลุ่มตัวอย่างคือ เขาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ อายุระหว่าง 15-24 ปี ที่ลงทะเบียนรับยาด้านไวรัส คลินิกโรคเอดส์ ในโรงพยาบาลชุมชน 2 แห่ง สุ่มเลือกโรงพยาบาล 1 แห่งเป็นกลุ่มทดลอง และ 1 แห่งเป็นกลุ่มควบคุม สุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่าง โรงพยาบาลละ 23 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการเสริมสร้างพลังอำนาจแบบ กลุ่มในเขาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบบันทึกความมีวินัยในการ รับประทานยาต้านไวรัสของสำนักโรคเอดส์ วันโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (2549) และ แบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่มซึ่งคัดแปลงจาก แบบสอบถามของ วิมลศิริ ศรีคัณฑะ (2553) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา สถิติไควสแควร์ การทดสอบแมคนีมาร์ และสถิติทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า ภายหลัง ได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ กลุ่มทดลองมีวินัยในการ รับประทานยาต้านไวรัสมากกว่าก่อนได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ และมากกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p< .001) และมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเสี่ยงลดลงอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ (p< .001) จาก 32.06 คะแนน เป็น 14.83 คะแนน จากคะแนนเต็ม 72 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบ

ระหว่างกลุ่มหลังการเสริมสร้างพลังอำนาจพบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเสี่ยงในกลุ่มทดลอง เท่ากับ 14.83 คะแนน ซึ่งน้อยกว่ากลุ่มควบคุมที่มีคะแนนเท่ากับ 28.53 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ (p< .001)

การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจมีผลให้เยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/
เอดส์มีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัสมากขึ้นและมีพฤติกรรมเสี่ยงลดลง จึงควรนำการ
เสริมสร้างพลังอำนาจไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดทักษะในการดูแลตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้
ไม่เกิดการดื้อยา โรคติดเชื้อฉวยโอกาส ลดการแพร่เชื้อและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่มในกลุ่มดังกล่าว

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved

Thesis Title Effects of Empowerment on Antiretroviral Drug Adherence and

Risk Behaviors Among Youth Living with HIV/AIDS

Author Miss Ratchaneekorn Kaihin

Degree Master of Nursing Science (Infection Control Nursing)

Thesis Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Nongyao Kasatpibal Advisor

Associate Professor Jittaporn Chitreechuer Co-advisor

ABSTRACT

Youth living with HIV/AIDS who lack antiretroviral drug adherence and have risk behaviors will become drug-resistant and have opportunistic infections. The objective of this clinical trial experimental research was to determine the effects of empowerment on antiretroviral drug adherence and risk behaviors among youth living with HIV/AIDS. The study samples consisted of youth living with HIV/AIDS aged between 15-24 who registered to receive antiretroviral drugs from AIDS clinics at 2 community hospitals, one of which was randomly selected as an experimental group, and the other as a control group. Twenty three youth living with HIV/AIDS from each hospital were randomly selected as study samples. The research instruments consisted of the group empowerment plan among youth living with HIV/AIDS; personal data questionnaire; antiretroviral drug adherence record form of the Bureau of AIDS, Tuberculosis and Sexually Transmitted Infections (2006); and a questionnaire on risk behaviors in transmission and exposure to HIV infection adapted from a questionnaire of Srikantha (2010). The data were analyzed using descriptive statistics, Chi-square test, McNemar tests and t-test statistics.

Results of the study revealed that after the empowerment implementation, antiretroviral drug adherence of experimental groups had significantly increased, and higher than

control groups (p<.001). The mean score of risk behaviors of experimental groups significantly decreased from 32.06 to 14.83 (from a total of 72) (p<.001). When comparing both groups, the mean score of risk behaviors of the experimental groups was 14.83 which was significantly lower than that of the control group (28.53 score, p<.001).

This research shows that empowerment results in the increase of antiretroviral drug adherence and reduction of risk behaviors among youth living with HIV/AIDS. It should be applied to enhance the continuous skills of self care-taking, which would therefore reduce drug resistance and opportunistic infections and reduce the transmission and exposure to HIV infection.

